Shantie Singh

Shantie Singh

Stem van identiteit en emancipatie
Almelo, 14 mei 1982
Geschreven door Shasha Triebel

Shantie Singh is een hindoestaans-Nederlandse schrijfster die bekend staat om werk waarin zij thema's zoals de multiculturele samenleving en vrouwenrechten centraal stelt. Met haar scherpe opiniestukken en literaire teksten richt ze de aandacht op onderbelichte geschiedenissen en de verhalen van groepen mensen waarover niet vaak geschreven wordt. Sinds haar eerste publicatie in 2010 levert Singh een belangrijke bijdrage aan het debat over identiteit en diversiteit in Nederland.

Shantie Singh is geboren in 1982 in Almelo en ze groeide op in Alphen aan den Rijn. In 2006 voltooide ze haar studie Bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, waar ze zich specialiseerde in Beleid en Politiek, en *European and Global Governance*. Sindsdien noemt ze Rotterdam haar thuis. In 2013 volgde ze een Summer School bij de Verenigde Naties – Alliance of Civilizations in New York.

Singhs ouders komen uit Suriname, maar haar wortels gaan verder terug naar India, vanwaar haar overgrootouders in de negentiende eeuw als contractarbeiders naar Suriname migreerden na de afschaffing van de slavernij. Deze familiegeschiedenis, en het gebrek aan erkenning ervan in het Nederlandse onderwijs, motiveerde haar om op zoek te gaan naar haar eigen achtergrond en die van haar voorouders.

Verhalen van de voorouders

Dit leidde uiteindelijk tot haar debuutroman *Vervoering* (2014), waarin de lotgevallen van vier generaties worden beschreven. De roman kreeg erkenning in zowel Nederland als Suriname en werd genomineerd voor De Inktaap 2016, een literaire prijs waarbij jongeren uit Nederland, Vlaanderen, Suriname en Curaçao de winnaar kiezen.

Vervoering vertelt het verhaal van de achttienjarige Ramdew, die in 1912 per schip vanuit India naar Suriname reist. Hij is als arbeidskracht geronseld voor een suikerplantage. Ondanks de pogingen van zijn bazen om deze even koppige als charismatische jongeman te breken, blijft Ramdew standvastig. Hij groeit uit tot een gerespecteerde man binnen de hindoestaanse gemeenschap en wordt de stamvader van verschillende generaties die we volgen in *Vervoering*. Deze nakomelingen vinden, ongeacht de vaak zware omstandigheden, steun in hun dromen en verhalen.

> “Stefan, wil je een verhaal horen?” Ze wist dat ze het antwoord niet hoefde af te wachten. Stefan was altijd in voor alles wat met het oprekken van de regels te maken had, in dit geval de regel ‘op tijd naar bed’. Hij stak zijn hoofd boven de dekens uit en luisterde aandachtig, terwijl Sandra het verhaal vertelde van de strijdlustige krijgers en van Yashoda. Het verhaal van de verre grootmoeder, die in hun beleving net zo goed afkomstig kon zijn van de maan. (p. 331).

In 2020 verscheen *De Kier*, Singhs tweede roman, waarin ze wederom maatschappelijke thema’s aansnijdt, zoals het verborgen leed van vrouwen en culturele druk binnen families. Het is het verhaal van Uma, een ambtenaar die zich inzet voor de verbetering van het leven van kwetsbare vrouwen. Het boek sluit aan bij de emancipatiestrijd die Singh door haar gehele carrière heen voert.

> “Wat is er met de vrouw gebeurd?” “Die ging weer terug. We raakten haar kwijt. Een oester in haar schelp. Je kunt nog zoveel aanbieden, maar het tijdstip waarop je klaar bent voor het accepteren van hulp bepaalt degene die het betreft altijd zelf.” Rosie ging naast Uma zitten. “Het enige wat je kunt doen is naast iemand gaan staan, luisteren en zo goed mogelijk adviseren en helpen. Streng zijn als het nodig is, maar nooit met dwang. Dat is juist waar zo’n vrouw van weg wil vluchten.” (p. 167)

Ook Singhs korte verhalen in bundels als *De Komeet* (2023) behandelen vergelijkbare thema’s en zijn eveneens sterk maatschappelijk betrokken.

Na de komma – Hindostanen en de erfenis van het kolonialisme is een non-fictie boek gepubliceerd in 2024. In dit werk richt Singh zich op het onderbelichte verhaal van de Hindoestaanse gemeenschap en haar geschiedenis, met een sterk pleidooi voor erkenning en zichtbaarheid in de Nederlandse samenleving. De titel *Na de komma* is geïnspireerd door een uitspraak van kunstenaar Serana Angelista, die sprak over een komma en geen punt, in de context over het slavernijverleden, en die in december 2022 opnieuw gebruikt werd door Mark Rutte in zijn toespraak waarin hij excuses maakte voor het slavernijverleden.

Hoewel de slavernij in 1863 werd afgeschaft, begon vrijwel direct daarna de inzet van contractarbeiders uit onder andere Brits-Indië als vervanging van de werkkrachten op de plantages. Op 5 juni 1873 arriveerde het eerste schip met Hindoestaanse contractarbeiders in Suriname, een gebeurtenis die Singh als een cruciaal maar vergeten deel van de koloniale geschiedenis beschouwt. In *Na de komma* toont ze hoe de koloniale mentaliteit ook na de afschaffing van de slavernij bleef voortbestaan en hoe dit tot op de dag van vandaag doorwerkt in de ervaringen van Hindoestanen in Nederland.

Singh hoopt met dit boek een bijdrage te kunnen leveren aan de zoektocht van vooral jonge mensen naar hun

afkomst en de betrokkenheid bij de verhalen van hun voorouders.

Schrijverscollectief en activisme

Shantie Singh is lid van het schrijverscollectief Fixdit, een groep van elf vrouwelijke auteurs die zich inzet voor verandering binnen de literaire sector. Samen met auteurs zoals Jannah Loontjes en Manon Uphoff pleit Singh voor meer gelijkheid in de literatuur. In hun manifest *Optimistische Woede* benadrukken ze het belang van meer ruimte voor vrouwelijke stemmen en perspectieven binnen de Nederlandse literaire wereld.

Voorvechter van inclusie

Naast haar schrijverschap is Singh actief als beleidsadviseur bij de gemeente Rotterdam, waar ze zich inzet voor de verbetering van vrouwenrechten en de aanpak van huiselijk en seksueel geweld. Haar inzet voor emancipatie beperkt zich echter niet tot haar werk achter de schermen; Singh is een veelgevraagd spreker en presentatrice en werd in 2015 opgenomen in de Kleurrijke Top 100, een lijst van invloedrijke Nederlanders met diverse achtergronden.

Singh richtte de stichting Talk-Theater XL op, waarmee ze thema's als multiculturaliteit en vrouwenrechten bespreekbaar maakt via theater en andere kunstvormen. Een van haar bekendste producties, *Her (s)tories*, focust op de verhalen van Hindoestaanse vrouwen en ging in 2024 op tournee.

Nog een ander voorbeeld van Singhs activistische betrokkenheid is de serie *Dolle Kavita*-portretten. De naam is afgeleid van de feministische Dolle Mina-beweging uit de jaren '70, maar dan met een hindoestaans tintje. Het archetype 'Kavita' heeft Singh in 2018 in het leven geroepen en symboliseert hindoestaanse vrouwen met een vrije geest, die tradities alleen omarmt als ze bij haar passen. Kritiek op haar zelfstandigheid, ongetrouwde status en de druk om zich aan traditionele gendernormen te houden, weerhouden haar niet ervan zichzelf te zijn. Vrouwen die zich met 'Kavita' identificeren, worden aangemoedigd om hun uniciteit te omarmen, en middels een portret worden zij via sociale media in het zonnetje gezet om andere 'Kavita's' te inspireren.

De Kier van Shantie Singh

In deze video bespreekt Jörgen het boek *De Kier* (2020) van Shantie Singh. Voorleesstem: Shantie Singh.

Fixdit podcast: Lange lijnen 6 met Shantie Singh

Podcast Lange Lijnen #6 met Shantie Singh, gemaakt in opdracht van het collectief Fixdit en mede mogelijk gemaakt door Stichting Lezen.

Verder lezen

- Carlo Jadnanansing, 'Na de komma: Hindostanen en de erfenis van het kolonialisme' In: *Caraïbisch Uitzicht*, 23 september 2024.
- Daphne van Paassen, ‘Fixdit schreef een manifest tegen seksisme in de letteren: “Die gaten in de geschiedenis zijn er niet per ongeluk”’ In: *De Volkskrant*, 14 oktober 2022.
- Shantie Singh, ‘Zijn leven lang op reis., Shantie Singh over Anil Ramdas.’ In: Julien Ignacio, Raoul de Jong, en Michiel van Kempen (red.), *Dat wij zongen*. Amsterdam: Das Mag, 2022, pp. 309-327.
- Joke Heikens, ‘Auteur Shantie Singh: verbonden met drie continenten’. In: *De Kanttekening*, 12 juni 2019.
- ‘Her(s)tories - een ode aan onze voormoeders’ NPO Start, 28 januari 2024.

https://www.literatuurgeschiedenis.org/schrijvers/shantie-singh